

Tid til samtale om kirkelig vielse af *homoseksuelle*

Spørgsmålet er komplekst men trænger sig på. Debatten om kirkelig vielse af homoseksuelle må på offentlighedens dagsorden

Grundtvigsk Forums styrelse har i godt og vel et års tid arbejdet med spørgsmålet om kirkelig vielse af homoseksuelle og finder nu tiden inde til, at spørgsmålet atter sættes på dagsordenen i den offentlige debat. Vi har derfor inviteret en bred kreds af kirkelige og folkelige aktører til møde herom i Vartov den 8. marts.

Det er en meget komplekst spørgsmål at give sig i kast med, i det følgende forsøger jeg at indkredse nogle af de helt centrale elementer i sagen.

Kirken i Danmark kaldes på en gang evangelisk-luthersk og folkekirke. I forbindelse med drøftelsen af kirkelig vielse af homoseksuelle rejser det to spørgsmål, der begge vedrører kirkens rummelighed. For det første: Er der foreneligt med kirkens evangelisk-lutherske bekendelsesgrundlag at velsigne et samliv mellem to af samme køn? Og dernæst: Vil kirken i det lange løb fortsat kunne kalde sig en folkekirke, hvis et

Vielse af homoseksuelle

Grundtvigsk Forums styrelse har inviteret til en drøftelse om spørgsmålet i Vartov den 8. marts. På mødet vil der være oplæg for og imod indførelse af et folkekirkeligt vielsesritual for homoseksuelle, for taler Benedicte Præstholt, imod Claus Thomas Nielsen. Hans Christian Seidelin redegør for spørgsmålet fra en homoseksuel synsvinkel, og Lisbet Christoffersen leverer et juridisk perspektiv. Man kan læse indlæg om emnet af Præstholt, Nielsen og Christoffersen i Dansk Kirketidende juni 2009.

altovervejende flertal i befolkningen siger ja til kirkelig vielse af homoseksuelle, mens kirken selv siger nej?

Det sidste spørgsmål vedrører m.a.o. kirkens folkelige legitimitet og troværdighed. Den evangelisk-lutherske kirke er til i bestemt folkelig sammenhæng her i Danmark, hvor udviklingen videnskabeligt og kulturelt har ført til, at homoseksualitet ikke længere betragtes hverken som kriminelt eller sygeligt, men tværtimod opfattes som en personligt, forpligtende troskabsforhold mellem to af samme køn på linje med ægteskabet. De to forhold anses trods deres klare forskellighed som ligeværdige. Det var netop synet på de to forholds ligeværdighed, der i 1989 førte til vedtagelse af Lov om registreret partnerskab. En udvikling i den folkelige forståelse af tilværelsen i Danmark, kirken ikke kommer uden om at forholde sig til.

Inden for bekendelsen?

Men kan kirkelig vielse af homoseksuelle rummes inden for kirkens evangelisk-lutherske bekendelsesgrundlag (det første spørgsmål ovenfor)?

Dertil er for det første at sige: Kristendommen er ikke en lovreligion. Hvad sandhed er i kristen sammenhæng kan ikke nedskrives i en sætning. Sandheden kristeligt forstået er en person: Jesus udtrykker det sådan: "Jeg er vejen, sandheden og livet". Det er i forholdet til denne person, den enkelte med sig selv og kristne med hinanden må finde ud af, hvilken vej de skal gå, når tiderne skifter, og nye spørgsmål og udfordringer uafviseligt indtager kirkens dagsorden. En kristen kirke har med andre ord en særlig forpligtelse til permanent nytænkning og selvbesindelse. Det betyder også, at bibelske udsagn, der evt. fordømmer homoseksualitet, ikke kan anses for normative. De udtryk-

ker forestillinger og afspejler sociale normer, der løbende er under forandring.

Ser vi så på selve ægteskabet, er det afgørende at bemærke, at for en evangelisk-luthersk betragtning er ægteskabet ikke et sakramente. Det er parterne selv, der gennem deres ja til hinanden stifter et ægteskab med borgerlig, juridisk gyldighed. Det er det løfte, de frit og gensidigt giver hinanden, der gør dem til et ægtepar. Luther omtaler ægteskabet som en "ordning" af forholdet mellem mand og kvinde. I lyset af den videnskabelige og kulturelle udvikling, der siden har fundet sted, må vi i dag tale om, at der er to forskellige men ligeværdige måder at ordne et forpligtende troskabsforhold mellem to mennesker på.

Er der foreneligt med kirkens evangelisk-lutherske bekendelsesgrundlag at velsigne et samliv mellem to af samme køn? Og: Vil kirken i det lange løb kunne kalde sig en folkekirke, hvis et overvejende flertal i befolkningen siger ja til kirkelig vielse af homoseksuelle, mens kirken selv siger nej?

Kernen er velsignelsen

Kan kirken så velsigne begge de to forhold? Kernen i kirkelig vielse er jo netop velsignelsen; eller mere præcist en bøn til Gud om at velsigne. Det, der velsignes, er i alle tilfælde personer, ikke ægteskabet som ordning, endsige skabelsesordning. I velsignelsen bekræfter Gud sit løfte fra dåben om at være med et menneske på dets vej gennem livet. I det løfte skal den enkelte finde styrke til at leve med sig selv. Og i det løfte skal de to, der vier sig til hinanden, hver især og sammen finde styrke til at leve med hinanden: elske, ære og bære hinandens byrder.

Sådan forstået, er intet til hinder for en kirkelig velsignelse af et homoseksuelt par. Tværtimod. Kirken har gennem historien indført og afskaffet ritualer, hvor man fandt behov for det. For så vidt er der

intet til hinder for at indføre et ritual til kirkelig vielse af homoseksuelle. Kriteriet for, om der skal indføres nye ritualer, må være betinget af, at der kan fremføres tilstrækkeligt vægtige grunde.

Der kan hovedsageligt peges på to: Der er den sjælesørgeriske side af sagen, som nok må betragtes som den mest afgørende: At ritualet efterspørges af homoseksuelle par.

Dertil kommer den almindelige opfattelse af ægteskab og partnerskab som ligeværdige troskabsforhold. For en rent saglig betragtning peger det i retning af, at kirken indfører et egentligt og selvstændigt vielsesritual, så både et ægteskab og et partnerskab kan indgås i kirken, så kirken har vielsesmyndighed i begge forhold. Det er i alle tilfælde svært at finde begrundelse for den nugældende ordning, hvorefter lige bestemt den juridiske side af sagen i forbindelse med indgåelse af registreret partnerskab kun kan finde sted på rådhuset, mens et homoseksuelt par godt kan velsignes i kirken.

Er det klogt?

Får kirken ret til at vie homoseksuelle, må det samtidig gøres gældende, at den enkelte præst af samvittighedsgrunde har ret til at sige nej til at medvirke ved sådanne vielser, sådan som det stadig er tilfældet i forbindelse med vielse af fraskilte.

Nu forholder det sig sådan, at med til sagen hører også andre overvejelser, som kirken ikke kan undlade at tage med i betragtning, fordi sagen er kontroversiel. En række spørgsmål må afvejes mod hinanden. F. eks.: Er det klogt at indføre et vielsesritual? Vil en sådan udvidelse af rummeligheden splitte kirken? Vejer det sjælesørgeriske hensyn til forholdsvis få homoseksuelle par højere end kirkens enhed? Og hvad så med kirkens folkelige troværdighed? Og endelig: Hvordan får vi på en gang taget vare på ligeværdigheden og forskelligheden?